

מסורת הש"ס

[illegible]

מוסף רש"י

בעל חוב גובה את השבח, וכל הקרקע טורף ממד הלוקח כמו שהיא משפוטת על ידי הלוקח (ב"מ פ"ב מ"ג). מקוילי כתובה שנו בא"ן. כלל הקטל נכמזה וזו אחת מקוילי ממונה (כתובות פ"ד מ"ב). וכדמפרש שם (ש"ב פ"ד מ"ב). נכמזות (פ"ו). דיוטת ממשאשם רוצה לישא אשה רוצה לישא, דייחא לה בכל ידיו, כדריש לקוש טב למיחב טען דלמליחא ארמיה (רשב"ם פ"ט ד' פ"ב פ"ג).

רבינו גרשום

[illegible]

(ח) נראה דל"ל ל"ש דזכור אינו
וכו'

וְהָאֵלֶּה הַכְּסוּתוֹת. לֹא בִצְחָם שֶׁהֵשִׁי
בִּצְשַׁעַת מִיתָתוֹ בָּעֵלָה כְּדֵי שִׁיעוֹר כְּתוּבָה וְאִם
כִּכְתָּה שֶׁיֵּשׁוּ שׁוֹן וְלֹא בִּרְאִיו כְּמֻמּוֹזֵן; וְ
לָזוֹן אֶת בְּתָהּ שֶׁהִיא לֵה מֵאִישׁ אַחֵר חֲמִשָּׁה
אַחֲלָא לְפִי מַה שֶׁהִנָּכְסִים שׁוֹן לֹא בִצְחָם
וְלֹא בִּרְאִיו; וְלֹא הֵיכֵם. שְׁנוּטֵל פִּי
שֵׁנִים חֲלָקוֹן וְחֲלָק הַמֶּת שִׁיבֵּא אֶת אֲשֵׁמֹת
וְהֵיכֵל נוֹטֵל ^(ע"ב) בְּחִתָּלָן אֲחִיו לֹא בִצְחָם וְלֹא
בִּרְאִיו; וְכוּן אִין נוֹטֵלִים כו'. מִפְּרָשׁ
בִּגְמַ' ^(ע"ב) אֲמַאי נָקִיט לִיה: גְּמ' יֵי הוּא
רֵאשִׁית אוֹנוֹ וְלוֹ מִשְׁפַּט הַבְּכוֹרָה. מִשְׁמַע
לְהַדְרִיָּה קָרִי כְּלוֹמַר בְּנִכְסֵי מִשְׁפַּט
הַבְּכוֹרָה וְלֹא בְּנִכְסֵי אֲשֵׁמוֹ: לו. לֹא
בִצְשַׁעַת מִיתָה: בָּעֵל חוּב. שֶׁהִלּוּה לְחִצִּירו
מִקּוֹמוֹת וּמִכֵּל לֵה הִנָּכְסִים וְהַשְׁבִּיחִם
לְעֻשֹׁת שׁוֹרֵף בָּעֵל חוּב הַגּוֹף וְהַקּוֹל
וְהוֹךְ אֶשֶׁה נִמִּי בָּעֵל מֵת: הֵא: מִקּוֹלֵי
כְּסוּתוֹ. זֶה אֶחָד מִקּוֹלֵי כְּסוּתוֹ: בְּכוֹר
קְרִיָּה רַחֲמָנָא. וְהִיא הַבְּכוֹר אֲשֶׁר תִּלְדֵּי
וּמוֹקִינָן בִּצְמוֹת (דף כד.) דְּבִצְם מִיָּרִי
וְקֹאֲמֵר רַחֲמָנָא דְמָלוּהּ ^(א) לִיבִצְם בְּגָדוֹל:
יְקוֹס עַל שֵׁם אֲחִיו. וְהֵיכֵל לְנִתְלָה
כְּדֹאֲמֵר בִּצְמוֹת (שם): בְּכוֹר קְרִיָּה
רַחֲמָנָא וְדֵינוּ בְּכַבּוֹר לֵלָה יִעוֹל בִּרְאִיו
בִּצְחָם כֵּן. מִיתָת אֲשֵׁי לִיבִצְם: יִיבִצְם:
וְהוֹרִי קָ. מִשְׁעָה שֶׁשָּׂא אֶשֶׁת אֲחִיו
כְּמוֹ ^(א) פִּי שֵׁנִים בְּנִכְסִים בְּרִשּׁוֹת וְכִי

אשכנז צרשותו ד אשכנז ונוטל

וְאֵלֶּים אֵלֶּים שׁוֹיֵן הַנִּכְסִים
וְכֵן הַשְׁבִּיחוּ אֵינָה נִטְוֶלֶת אֶלָּא
וְהַצְנוּת. שֶׁהִיא מִקְבֵּל עָלֶיהָ
שֶׁאֵינָה נִיזוֹנֶת לְאַחֵר מִיָּתְמוֹ

ולא האשה ככתובתה:
 יולא (את) ⁶ היבם וכו'
 בראוי כבמוחזק; גמ'
 משפט הבכורה משט'
 משפט הבכורה לא'
 דכתיב בכל אשר ימצא'
 דכתיב בכל אשר
 ככתובתה איני והאמר
 את השבח א"ר אבא ⁷
 ולא חבנות במזונות'
 ככתובה דמי: ולא ⁸
 קרייה רחמנא אמר
 ששבחו נכסים בין מית'
 לחלוקה שקיל מ"ט ⁹
 אמר רחמנא והרי קב'
 יבום לחלוקה גמי לא'
 בכור אין לו קודם חת'
 קודם חלוקה: וכול'

פי שנים ארבע עשרה
שנה

[illegible]

וְכֵן הָיָה לְדָמִי בְּיָמֵי הַמֶּלֶךְ
 הַזֶּה וְכֵן הָיָה לְדָמִי בְּיָמֵי
 הַמֶּלֶךְ הַזֶּה וְכֵן הָיָה לְדָמִי
 בְּיָמֵי הַמֶּלֶךְ הַזֶּה וְכֵן הָיָה
 לְדָמִי בְּיָמֵי הַמֶּלֶךְ הַזֶּה
 וְכֵן הָיָה לְדָמִי בְּיָמֵי הַמֶּלֶךְ
 הַזֶּה וְכֵן הָיָה לְדָמִי בְּיָמֵי
 הַמֶּלֶךְ הַזֶּה וְכֵן הָיָה לְדָמִי
 בְּיָמֵי הַמֶּלֶךְ הַזֶּה וְכֵן הָיָה
 לְדָמִי בְּיָמֵי הַמֶּלֶךְ הַזֶּה

יש בכור פרק שמיני בכורות

גמול אין כאן דאס מילתיה דר"ט דלמחר ינתנו לכוש שבעה ור"ע נמי
היה מודה ליה אי לא טעמא דכולן צריכין שבעה ואין הירושין צריכין
שבעה^ט ומסתבר דלמחר^ט אפי' כרבנן דפליגי אר' נתן והיינו טעמא
דלא שייכא דר' נתן לפי שלא היה ממון זה ביד היסומים מעולם אלא

לא הבנות במזונותיהן
אין נוטלין בשבח ולא
מ"ט א"ר קרא ו' ולו
הבכורה לאיש ואין
ואינו נוטל בשבח
ו' ולא בראוי כבמוחזק
צא לו ולא האשה
מואל^ד בעל חוב גובה
קולי כתובה שנו כאן:
מ"ט תנאי כתובה
(ג) היבם: מ"ט בכור
יי ל"ש אלא בשבח
ליבם אבל^ה דבין יבם
ם על שם אחיו המת
בא אמר אפי' ב דבין
שקל מ"ט כבכור מה
ה אף יבם נמי אין לו
אין נוטלין בשבח:
לאיתוי

קרקע צין גבו מעות דמלוה לא חשיבא ראי לגבי כתובה אלא מוחזק
הוי בדפרישית וצלאו האי מסני' דהכחז (שם ע"ז פד) שהוכחסי

ז' צומה"א אפי' גבו מעות מכה תקנת הגאונים דליון דעשו מטלטלי
 ז' צו דליהם ^(א) מדר' נתן דמה"ט חשיבין ליה לקרקע שגבו יומים
 ויומר דליהו ראו לענין כתובה כמו לשאר דברים מיור קשה מ"מ
 ואי טעון שתגבה אפי' ממלוה הבעל כשגבו היומים מעות מדר'
 ז' הגאונים לאורייאח אינם תרי חומרי ככל ואעפ"י שחמרי חי גס
 טולי שגבו יומים בחובות אינאם משועבדים לבע"מ ולמלוה א"ה
 לענין טריפה ומלקוחות טפי משיעבוד מטלטלי אף ^(א) י"ט להוכיח
 לנשים ממלוה של צעליהן ^(א) ור"ל האשה בבתובתה ור"ל הבנות
 ז' יש נוטלין (ב"ד דף קסא: ושם ד"ה אמר) הלכתא אין הבעל נוטל
 אין יורש אלא הוא וזה כנכסים מדר וצירושמו ^(א) צול לשבח ונראה
 ההלכות מנכסי מלוג שלה כשיאחזקתה כדמוכח בשור שנגד ד' וה'
 ימי ראו דכור לראוי דגבי צד דמיימי התם גבי צעל פלוגתא דרב'
 ג' הירושק משום דלא תשיב מלוה ראו צבור וה"ה בלא שגב' א"ג
 ב' הירושק שלה באים לידה צחיים היא עליהם נכסי מלוג כדמוכח
 קד': צעל דליירי ציה ונקט כבור שאינו נוטל פי שנים במלוה לאו
 י' נקט גבי כבור פסקא דמלוה משום דלגבי כבור פליגי זה אמוראי
 א' אמאי לא מני להו כדדי הדדי ^(א) הא אין הבעל וכוור נוטלין בראוי
 וכן הכא דאין נוטל בראוי כדמוכח אבל צעל דלינו נוטל בראוי לא
 י' א"ר אבהו א"ר ינאי ^(א) ומטו זה משמיה דר' יהושע מנין לבעל שאינו
 בע"ע חוב גובה את השבח מקבלי' כתובה שנו באן. ביתרומים איירי
 ש' הירושק צעדים ^(א) דמתן צפ' הירושק כדמוכח (דף קא:) ובקטנות פירש
 איירי שפיר צעבן לקוחות ואין לשון צנות משמע כן ^(א) דמה ליה צנות

גובין מן הממוררין והמקבל עליו לזון בת אשתו וכן אשתו ולא הוסיף
 ויפיה דלשון בנות משמע מזון הבנות דתנן בהיזקין (גיטין מה): שאוכלת
 דקבץ דיהיואל לכי מינאי כו' חייב מפני שהוא תנאי ד"ד ועוד כ"ד פ"ה
 ק' שפסק עם אשתו לזון בת אשתו משני לא מקרי תנאי כדכרי
 ק' עליה עם אשתו שהיא כב"ח אלא תנאי בן יוסף הכה שהיא תנאי ד"ד
 פ' הנושא (דף קא:) וא"כ הא ודאי הא דקאמרי הכא דלינן גובות
 דלא גביא משום דמקולי כחובה שנו כאן כדאמר טעמא משמע אבל
 קינן ואע"ל דלאמר בפרק קמא ד"מ (דף נו.) דבעל חוב גובה שבה
 אלין אינון מעליהון ושביהון אבל המקבל מתנה דלא כתב לה הכי
 (שם) דלין להס עם מי לחזור יש לתקן בין יורש המקבל מתנה דירוש
 יורש נעילה דלת ^ט ד"ך לתקן שיגבה מן א"ל השבח יותר ממקבל
 וליחוימים אצלה אלו השבחון ובעל חוב אומר אצמים השביח כו'
 שטו ובעל חוב ליחוימים וצ"ח ללקוחות ומהאזל דשמואל מייתי הסם
 שפושטן ענין אחד בלחוימים ^{יב} דפריך עליה מי אמר שמואל צ"ח
 צבמאי עסקינן בשעשאה אפחיתקי ^{יג} (א) כי הא דלאמר צ"ח גובה
 במאן דגבי ^{יד} ונשאר שדות ^{טו} של צ"ח ונטעה שלא בשרות וגרע
 לשלם דמי השבח בין ליחוימים בין ללקוחות ויבינו דקאמר בתחילת
 בקוטרסם פ"י ^{טז} עלה דכשעשית אפחיתקי מוכח כדלקמן בשעשיתין
 ארעא ושכחא הא דלא מסיק כו' לא קאי במסקנא דמוקמינן לה
 לס ליחוימים וללקוחות דמי שצחן כדפרי' ועוד דעל כרחיק הך
 רעא ושכחא דא"כ אפילו אצמים השביח אלא שקיל אלא ודאי במסיק

עין משפט
גר מצוה

קד א מיי פט"ו מהל'
אזשות הל"ה טוש"ע
הש"ע סי' ק סעיף 3:
קה ב מיי שם טוש"ע שם
סי' קיב סעיף 1:
קו ג מיי פ"ג מהלכות
נחלות הלכה ז [טוש"ע
הש"ע סי' קקג סעי' א]:
ד [מיי פכ"א מהל' מלוה
ולוה הל"א טוש"ע ח"מ סי'
קטו סעיף א]:

תורה אור השלם

1. כִּי אֶת הַבֶּכָר בֵּן
הַשְּׁנוּנָה יִבִּיר לְתֵת לוֹ פִּי
שְׁנָיִם בְּכָל אֲשֶׁר יִמְצָא לוֹ
כִּי הוּא רֹאשִׁית אֲנִי לוֹ
מִשְׁפַּט הַבְּכֹרָה;
דְּבָרִים כֵּא יז
2. וְהָיָה הַבְּכֹר אֲשֶׁר תֵּלֵד
יָקוּם עַל שֵׁם אָחִיו הַמֵּת
וְלֹא יִמְחָה שְׁמוֹ מִיִּשְׂרָאֵל;
דְּבָרִים כֵּה ו

שיטה מקובצת

[illegible]